

10/246

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı

BDP

Sayı: 132
Tarih: 28.10.2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye'deki giderek artan işsizliğin nedenleri ve gerekli çözüm yollarının bulunması hususunda Anayasanın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

Murat BOZLAK

Adana Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye'de işsizlik sorunu can yakıcı bir biçimde var olmaya devam etmektedir. Resmi işsizlik oranları yıllarca yüzde 10'lar seviyesinde yapısal bir özellik kazanmışken, krizin etkisi ile birlikte yüzde 14-15 düzeylerine çıkmış durumdadır.

8 Haziran 2010 tarihinde gerçekleştirilen Ekonomi Koordinasyon Kurulu toplantısında (EKK) "Ulusal İstihdam Stratejisi" taslağında işsizliğin yüzde 10'luk kısmının yapısal bir olgu olduğu kabul edilmektedir. Kısa vadeli amaç konjonktürel etkinin giderilmesi olarak -ki bu oran yüzde 4'tür- belirlenmiştir.

Bu durum hükümetin başarısızlığının itirafı olduğu kadar krizin teğet geçtiği söyleminin de gerçeklerden ne kadar uzak olduğunun bir göstergesidir. Hükümet 2 milyon 200 bin işsizi yapısal işsiz olarak görmekte; bu durumu adeta kanıksatmaya çalışmakta; krizin yarattığı bir olgu olarak açığa çıkan 1 milyon 264 bin işsizi ise dönemsel bir olgu olarak kabul etmektedir.

2010 dönemini Mart dönemi kapsayan Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarına göre işsizlik oranı yüzde 13,7 olmuştur. 2008 yılında ilgili dönemde yaklaşık 2,5 milyon olan işsiz sayısı, yine son açıklanan resmi verilere göre yaklaşık 3,5 milyondur. İşsiz sayımız 2 yılda yüzde 35 artış göstermiştir.

Geçici bir işte çalışanların sayısı aynı dönem için 2009 yılında 1 milyon 35 bin iken, 2010 yılında 1 milyon 255 bin düzeyine ulaşmıştır. Güvencesiz ve geleceğinden endişeli olan bu kesimin sayısındaki artış ise 220 bindir.

Türkiye'de her 10 kişiden sadece 1'i geçici bir işte çalıştığı halde, işsizlerin yüzde 31'ini geçici işlerde çalıştığı için işsiz kalanlar oluşturmaktadır. Bu halde olanların sayısı 1 milyon 83 bindir. İşten çıkartıldığı için işsiz kalanların toplam içindeki payı azalmakla birlikte hala 653 bin kişi işten atılmış ve iş bulamamıştır. Yine bu dönemde işten ayrılanların oranı geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre 346 binden 360 bine yükselmiştir.

TÜİK Hanehalkı İşgücü Anketi Mart dönemi verilerine göre eksik istihdam rakamlarında da artış görünmektedir. Buna göre esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olan ve 1 saat çalışmış olsa bile istihdam da sayılanlarla, aynı nedenlerle istihdamda görünen ancak iş bakanların yani gizli işsizlerinde sayısında 154 bin kişilik artış gerçekleşmiştir.

İşsizlik verilerinin düşük görünmesinin nedenlerinden biri de, çaresizlik nedeniyle kentten kırsal alana işgücündeki kaymadır. Mart 2010 dönemi için kırdaki istihdam geçen yılın aynı dönemine göre 610 bin kişi artış göstererek 7 milyon 375 bine ulaşmıştır.

İşsizlerin arasında 1 yıldan fazladır işsiz olanların sayısında da artış yaşanmıştır. Geçtiğimiz yıl 820 bin olan kronik işsizlere bu yıl, kriz döneminde işsiz kalmış 124 bin kişi daha katılmış, ve toplam işsizler arasında kronik işsizlerin oranı yüzde 21'den yüzde 28'e ulaşmıştır.

Yine 2004 yılında sayısı 1 milyon 100 bin olan işe başlamaya hazır olup son 3 aydır çeşitli nedenlerle iş arama kanallarından birini kullanmayan ve bu nedenle işsiz sayılmayanların sayısı, 2010 yılının Mart döneminde 2 milyon 225 bin düzeyindedir.

Tanımlama nedeniyle işsiz sayılmayan, söz konusu 2 milyon 225 bin işsizi dahil ettiğimizde, geniş tanımlı işsizlik oranlarına ulaşılmaktadır. Bu hesaplama göre işsiz sayısı 3 milyon 438 binden 5 milyon 663 bine yükselmekte, işsizlik oranı ise yüzde 13,7'den yüzde 20,66'ya çıkmaktadır.

Geniş tanımlı işsizlik verilerine çeşitli nedenlerle tam zamanlı çalışamayanlardan oluşan, eksik istihdam sayılarını ilave ettiğimizde, işsiz ve yetersiz istihdam edilenlerin, toplam istihdama oranı yüzde 25,51'i bulmaktadır.

3. Pervin BULDAN
BDP Iğdır Milletvekili

4. Hasip KAPLAN
BDP Şırnak Milletvekili

5. Sırrı SAKIK
BDP Muş Milletvekili

8. Ayla AKAT ATA
BDP Batman Milletvekili

7. Halil AKSOY
BDP Ağrı Milletvekili

9. İdris BALUKEN
BDP Bingöl Milletvekili

10. Hüsamettin ZENDERLİOĞLU
BDP Bitlis Milletvekili

11. Emine AYNA
BDP Diyarbakır Milletvekili

12. Nursel AYDOĞAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

13. Altan TAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

14. Adil KURT
BDP Hakkari milletvekili

15. Esat CANAN
BDP Hakkari milletvekili

16. Sırrı Süreyya ÖNDER
BDP İstanbul Milletvekili

17. Sebahat TUNCEL
BDP İstanbul Milletvekili

18. Mülkiye BİRTANE
BDP Kars milletvekili

19. Erol DORA
BDP Mardin milletvekili

21. Demir ÇELİK
BDP Muş Milletvekili

23. Nazmi GÜR
BDP Van Milletvekili

20. Ertuğrul KÜRKÇÜ
BDP Mersin Milletvekili

22. İbrahim BENİCİ
BDP Şanlıurfa Milletvekili

24. Özdal ÜÇER
BDP Van Milletvekili